

Maktens symboler – *Från 1600-tal till 2000-tal*

SKOLPROGRAM ÅRSKURS 7-9, TID 50 MIN

Välkommen till De Kungliga Slotten

De kungliga slotten med tillhörande parker har mycket att berätta om Sveriges historia och kulturella utveckling. Tio av de elva kungliga slotten är öppna för allmänheten hela eller delar av året och är bland Sveriges mest besökta turistmål. De ägs av staten och förvaltas av Statens fastighetsverk som ansvarar för drift, underhåll och tillsyn. Kungen disponerar dem enligt den kungliga dispositionsrätten och har till uppgift att visa och vårda detta kulturarv.

De kungliga slotten utgör miljöer där historiska personer levt och verkat och där historiska händelser ägt rum. I alla tider har de kungliga slotten varit mötesplatser för kulturellt utbyte i olika former, bland annat genom utländskt hantverkskunnande vid uppförandet av byggnaderna, släktband mellan Europas Kungahus och idag med den internationella turismen. Ett besök på något av de Kungliga slotten ger möjlighet till reflektion kring vår egen samtid i relation till historien, genom politik, traditioner, arkitektur, inredningar och föremål.

De
Kungliga
Slotten

Läraryntroduktion

Kungliga slottet

Kungliga slottet är ett av de största besöksmålen i Stockholm. Kombinationen av kunglig representationsbostad, arbetsplats och kulturhistoriskt monument är unik bland Europas kungliga residens. Här genomförs de flesta av monarkins representativa uppgifter som högtidliga audienser, konseljer, utrikesnämnd, företräden, stipendieutdelningar, seminarier och representationsmiddagar.

Syfte

Syftet med skolprogrammet *Maktens symboler* är att visa på Kungliga slottets centrala roll som arena för maktutövning under en stor del av Sveriges moderna historia, från slutet av 1600-talet fram till idag, samt att ge en förståelse för att vår egen tid är en fortsättning på det som skett historiskt. Skolprogrammet utgår ifrån bevarade miljöer och föremål i Kungliga slottet. Under visningen diskuteras hur Sverige som monarki, från 1700-talets början fram till idag, utvecklats från envælde till konstitutionell demokrati. Visningen strävar efter att visa exempel på olika typer av makt, maktresurser och maktproduktion kopplade till slottet, samt kritiskt förhålla sig till deras normativa karaktär. Visningen gör nedslag i olika tidsepoker för att tydliggöra hur kungavärdigheten, slottet och tillhörande praktiker genom historien och in i vår egen tid förändras i takt med att omvärlden och det svenska samhället utvecklas.

Visningens tema åskådliggörs i utvalda rum i slottets representationsvåningar. Vi är flexibla och vana vid att anpassa programmets tema och längd utifrån bland annat ålder och språkliga förutsättningar.

Välkomna att diskutera era önskemål så att vi på bästa sätt kan möta er grupp!

Koppling till innehåll i läroplanen

Skolprogrammet *Maktens symboler* kan med fördel bokas inom ramen för ämnenä Historia och Samhällskunskap.

Vi vill att eleverna efter ett besök på Kungliga slottet skall uppfatta ämnet historia och samhällskunskap som pågående processer som de själva berörs av och deltar i. Genom att vi kopplar programmet till nutid, blir eleverna själva en del av historien och ämnet begränsas inte till att handla bara om människor för länge sedan. Genom detta vill vi utveckla elevernas historiemedvetande. Inom ramarna

för ämnet samhällskunskap skall eleverna få en förtrogenhet med demokrati och mänskliga rättigheter, kunna tillägna sig kunskaper om principer för ett demokratiskt samhälle och få en förståelse vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare.

Historia

Eleverna skall

- Utveckla kunskaper om händelser, aktörer och förändringsprocesser under olika tidsperioder samt om historiska begrepp och långa historiska linjer.
- Utveckla förmåga att ställa frågor till historiska källor samt att tolka, kritiskt granska och värdera dessa.
- Utveckla förmåga att reflektera över hur historia kan brukas i olika sammanhang och för olika syften.

Besöket skall ge

- Kunskap om europeisk nationalism och framväxten av olika former av demokrati och diktatur.
- Analys av historiebruk kopplat till tidsperioden, till exempel hur olika aktörer använder historia för att skapa opinion eller legitimera makt.
- Kontinuitet och förändring med utgångspunkt i långa historiska linjer kring levnadsvillkor och makt.

Samhällskunskap:

Eleverna skall

- få kunskaper om demokratiska värden och beslutsprocesser samt om mänskliga rättigheter.
- få kunskaper om sociala, ekonomiska och politiska förhållanden och strukturer i samhället.
- få förmåga att analysera samhällsfrågor ur olika perspektiv och kritiskt granska hur de framställs i olika källor.

Besöket skall ge

- kunskap om begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.
- kunskap om vad begreppen demokrati och diktatur, monarki och republik innebär. Exempel på hur dessa olika stats- och styrelseskick kan fungera.
- kunskap om Sveriges grundlagar.

Tips på artiklar och annat material

Här är tips på artiklar och material på www.kungligaslotten.se som hör ihop med visningens tema:

[Representationsvåningarna](#), [Varför är slottet så stort?](#) och [Skattkammaren 50 år](#).

Låt er inspireras av Kronprinsessans visning av slottet [Kronprinsessan visar Kungliga slottet](#). Här finns länk till en innehållsrik och överskådlig [regentlängd](#).

Begreppslista

Följande begrepp kan komma att diskuteras i visningen. Fundera gärna över deras betydelse före ert besök.

- Demokrati
- Envælde
- Hierarki
- Konselj
- Konstitution
- Källkritik
- Moder Svea
- Monarki
- Nordstjärnan
- Norm
- Propaganda
- Republik
- Riksregalier
- Riksråd
- Statschef / Statsöverhuvud
- Statsråd
- Tre kronor

